

Παγκόσμια έρευνα της Διεθνούς Ομοσπονδίας Δημοσιογράφων

**ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ Μ.Μ.Ε.
ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ**

Η Διεθνής Ομοσπονδία Δημοσιογράφων έχει εκδώσει Εκθεση έρευνας υπό τον τίτλο «Η Μεταβαλλόμενη Φύση της Εργασίας: Μια παγκόσμια έρευνα και ανάλυση υπόθεσης της άτυπης εργασίας στη βιομηχανία των Μέσων», η οποία εξέτασε 41 μέλη-οργανώσεις δημοσιογράφων σε 38 χώρες και εγείρει νέες ανησυχίες σχετικά με την επίδραση πάνω στην ποιότητα των Μήντια καθώς το επάγγελμα των δημοσιογράφων αλλάζει.

Ο Γενικός Γραμματέας της Δ.Ο.Δ., Έινταν Χουάιτ, πρωτοπαρουσιάζοντας την Εκθεση αυτή στην 95^η Διεθνή Διάσκεψη Εργατικών Οργανώσεων στη Γενεύη, ανέφερε ότι οι «άτυποι εργαζόμενοι» — οι ελεύθεροι επαγγελματίες, οι έκτακτοι, οι βραχυπρόθεσμα εργαζόμενοι με ανανεώσιμα συμβόλαια καθορισμένης διάρκειας και οι προσωρινά εργαζόμενοι — αποτελούν περίπου το 30% των στελεχών στις οργανώσεις-μέλη της Δ.Ο.Δ. και πως αυτή η ανερχόμενη τάση δημιουργεί νέες προκλήσεις στον αγώνα για διατήρηση υψηλής ποιότητας στη δημοσιογραφία.

«Η σχέση των δημοσιογράφων και της εργασίας είναι ιδιαίτερα σημαντική δεδομένης της σχέσης μεταξύ των Μέσων και της δημοκρατίας», είπε ο Γ.Γ. της ΔΟΔ και συνέχισε: «Εάν η εργοδότηση των δημοσιογράφων είναι αβέβαιη και υπό απειλή, είναι δυσκολότερο για αυτούς να αντιστέκονται στην πίεση για διαμόρφωση των ιστοριών / άρθρων με τρόπο που να ικανοποιεί κυβερνητικά ή εμπορικά συμφέροντα, είναι δυσκολότερο για αυτούς να ασκούν διερευνητική δημοσιογραφία και είναι δυσκολότερο να αμφισβητούν τις κατευθυντήριες γραμμές της Διεύθυνσης».

Η Εκθεση, έχουσα την στήριξη του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, τεκμηριώνει την τάση για ιδιωτικοποίηση των κρατικών Μέσων και την αντικατάσταση έμπειρων, αρχαιότερων δημοσιογράφων από νεαρότερους απόφοιτους, υπό καθεστώς μη μόνιμης εργοδότησης. Πιο νέοι δημοσιογράφοι προσλαμβάνονται επίσης σε νέους τομείς εργοδότησης, περιλαμβανομένων και νέων Μέσων καθώς και σε ορισμένες περιοχές του αναπτυσσόμενου κόσμου όπου η ιδιοκτησία Μ.Μ.Ε. επεκτείνεται. Ως αποτέλεσμα, ο μέσος όρος του «πραγματικού» μισθού των δημοσιογράφων φαίνεται να έχει μειωθεί κατά τα τελευταία πέντε χρόνια. Η αξία του μισθού για «άτυπους» εργαζόμενους καθορίζεται —στις πλείστες περιπτώσεις— από τον εργοδότη και συνήθως είναι μια αμοιβή «με το κομμάτι».

Όπως αναφέρεται στην Εκθεση, η ανασφάλεια στην εργοδότηση και οι χαμηλότερες αξίες των μισθών φαίνονται να έχουν αρνητική επίδραση στην ποιότητα του περιεχομένου και πιθανό να θέτουν σε κίνδυνο το ρόλο των Μέσων ως θεματοφυλάκων της κοινωνίας.

Πιο συγκεκριμένα, η ανασφάλεια στην εργοδότηση ενδέχεται να συμβάλει στη μείωση του κριτικού και διερευνητικού ρεπορτάζ. Οι αλλαγές στη συγκέντρωση Μ.Μ.Ε. και οι εξωτερικές πιέσεις οδηγούν σε μια σταδιακά αναπτυσσόμενη κουλτούρα αυτολογοκρισίας στα ειδησεογραφικά Μέσα. Επιπλέον η αυξανόμενη συνειδητοποίηση των κόστων για τη λειτουργία μιας εφημερίδας ή ενός μεταδότη εκπομπών — και της σημαντικότητας της διαφήμισης — ενδέχεται να καθοδηγούν τις αποφάσεις σχετικά με το δημοσιογραφικό περιεχόμενο. Στις χειρότερες περιπτώσεις, οι χαμηλοί μισθοί βάζουν σε κίνδυνο την ηθική δημοσιογραφική κάλυψη αυξάνοντας το ενδεχόμενο της διαφθοράς. Τα κύρια ευρήματα είναι:

- Το 56.1% των μελών-συνεργατών της Δ.Ο.Δ. ανέφεραν αλλαγές στις σχέσεις εργοδότησης στη χώρα τους κατά τα πέντε τελευταία χρόνια. Οι κύριες τάσεις ήταν η απομάκρυνση από τις συλλογικές διαπραγματεύσεις και η στροφή προς απορρυθμισμένες (χωρίς κανονισμούς / ελέγχους) ατομικές διαπραγματεύσεις, η αυξανόμενη ιδιωτικοποίηση των κρατικής ιδιοκτησίας Μέσων και η εργοδότηση νεαρότερων, λιγότερο προσοντούχων δημοσιογράφων με χαμηλότερους μισθούς.
- Το 53.6% ανέφερε πως ο μέσος όρος μισθού για τους δημοσιογράφους είχε είτε μειωθεί, είτε μειωθεί σημαντικά σε σχέση με την πραγματική του αξία κατά τα τελευταία πέντε χρόνια. Μόνο το 14.6% ανέφερε κάποια αύξηση της πραγματικής του αξίας.
- Το 73.2% ανέφερε πως η αξία του μισθού για «άτυπους δημοσιογράφους» ήταν χαμηλότερη από την αξία του μισθού για δημοσιογράφους με κλασσικές μορφές εργοδότησης.
- Οι «άτυποι εργαζόμενοι» είχαν πρόσβαση σε λιγότερα δικαιώματα και ωφελήματα από ό,τι οι συνηθισμένοι εργαζόμενοι. Μόνο το 12.2% των ελεύθερων επαγγελματιών είχαν ωφελήματα άδειας μητρότητας και το 9.8% είχαν άδεια ασθενείας και άδεια διακοπών, σε σύγκριση με το πέραν του 85% των συνηθισμένων εργαζόμενων στα Μέσα και στις τρεις αυτές κατηγορίες.
- Τα ατομικά συμβόλαια ή τα βραχυπρόθεσμα, ανανεώσιμα συμβόλαια καθορισμένης διάρκειας είναι τώρα θέμα και για τους δημοσιογράφους στην Αυστραλία, την Αργεντινή, το Πακιστάν, το Περού, τη Νικαράγουα και την Ελλάδα. Η αβέβαιη εργοδότηση, οι άδικες απολύσεις και η εργασία χωρίς κανένα συμβόλαιο είναι πρόβλημα στο Μεξικό και στη Βραζιλία.
- Στο Βέλγιο, την Ινδία και το Χονγκ Κονγκ, όλοι αναφέρουν πως οι νέοι άνθρωποι είναι πιο πιθανόν να εργοδοτηθούν με ανανεώσιμα συμβόλαια καθορισμένης διάρκειας ή ως ελεύθεροι επαγγελματίες.
- Το 75.6% των μελών-συνεργατών της Δ.Ο.Δ. ανησυχούν πως το περιεχόμενο επηρεάζεται από τη φύση της σχέσης εργοδότησης, τονίζοντας ιδιαίτερα την άτολμη δημοσιογραφική κάλυψη λόγω επισφαλούς εργοδότησης, μια εξασθένηση στην κριτική, διερευνητική ανταπόκριση, ήπια κάλυψη ειδήσεων λόγω της συγκέντρωσης Μέσων και της κυβερνητικής πίεσης και πίεση ενάντια στον ηθικό τρόπο δημοσιογραφικής κάλυψης λόγω χαμηλής μισθοδοσίας.
- Η Νικαράγουα, το Περού, η Αυστραλία, η Ταϊβάν, το Πακιστάν και η Σερβία αναφέρουν πίεση για ποδηγέτηση επίμαχων ή αμφιλεγόμενων θεμάτων προς ικανοποίηση των διαφημιστών.

Η Εκθεση της ΔΟΔ τονίζει πως η ελευθερία του Τύπου είναι ζωτική για τη διαφύλαξη της δημοκρατίας και ως τρόπος ελέγχου των κυβερνήσεων, περιλαμβάνοντας ένα αριθμό

συγκεκριμένων παραδειγμάτων για το πώς οι εργασιακές σχέσεις επηρεάζουν τον τρόπο που οι δημοσιογράφοι είναι ικανοί να εκτελέσουν την εργασία τους.

Για παράδειγμα, στο Χονγκ Κονγκ πολλοί δημοσιογράφοι δυσκολεύονται να κάνουν αντικειμενικές ανταποκρίσεις σχετικά με πολιτικά θέματα της ενδοχώρας (Κίνας) επειδή οι μέτοχοι / ιδιοκτήτες Μέσων έχουν επιχειρηματικά συμφέροντα στην Κίνα. Στο Χονγκ Κονγκ και στην Ινδία νεότεροι, λιγότερο έμπειροι δημοσιογράφοι, ευρισκόμενοι υπό πίεση για ανανέωση των συμβολαίων τους, νοιώθουν εξαναγκασμένοι να ακολουθήσουν τις κατευθυντήριες γραμμές της Διεύθυνσης.

Η Εκθεση περιλαμβάνει επίσης μια ανάλυση υπόθεσης με Αυστραλιανούς εργαζόμενους σε Μ.Μ.Ε. και σε «άτυπες» μορφές εργασίας που βασίζεται σε δύο έρευνες (2003 και 2005) μετά που περικοπές δαπανών και πάγωμα προσλήψεων προσωπικού σε μεγάλους οργανισμούς Μ.Μ.Ε. είχαν οδηγήσει σε αύξηση της χρήσης περιστασιακών και ελεύθερων επαγγελματιών. Η ανάλυση υπόθεσης δείχνει μια συνεπαγόμενη αύξηση σε προβλήματα υγείας, μη ικανοποιητική ανταμοιβή για αυξημένο φόρτο εργασίας και μια πτώση στο ηθικό.

(Αντίγραφο της Εκθεσης μπορείτε να εξασφαλίσετε από το τμήμα εκθέσεων της ιστοσελίδας της Δ.Ο.Δ. - www.ifj.org ή πατώντας το πλήκτρο του «ποντικιού» στο <http://www.ifj.org/default.asp?Index=3965&Language=EN>)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΕΝΩΣΗΣ ΣΝΤΑΚΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

14 Ιουνίου, 2006

anak.erevna ifj/aa